

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Deres ref.:

Vår dato: 24.10.2017
Vår ref.: 2017/8175
Arkivnr.: 461.3

Cowi AS
Jens Wilhelmsens vei 4, Kråkerøy
1601 FREDRIKSTAD

Att. Øivind Johansen

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Prima Protein AS, Eigersund kommune - Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven

Fylkesmannen i Rogaland har ferdigbehandlet søknaden fra Prima Protein AS datert 3.7.2017 om tillatelse etter forurensningsloven § 11 til etablering av ny fiskemelfabrikk på Kaupanes, gnr. 8 bnr.22 og 277 Eigersund. Vi har med hjemmel i forurensningsloven §§ 11 og 16 besluttet å gi tillatelse på visse vilkår. Tillatelse 2017.0783.T med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Vi viser til søknad av 3.7.2017 om tillatelse etter forurensningsloven for Prima Protein AS. Virksomheten har søkt om å etablere en ny fabrikk for produksjon av fiskemel og fiskeolje på gnr. 8 bnr. 22 og 277 i Eigersund kommune, adresse Hovlandsveien 66, 4374 Egersund.

Søknaden fra Prima Protein AS omfatter en årlig produksjonsramme på 30 000 fiskemel og 15 000 tonn fiskeolje, med planlagt oppstart i november 2018. Virksomheten er døgkontinuerlig med en årlig driftstid på 200 døgn.

Fylkesmannen gir herved tillatelse på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger som vedlegg. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf. § 16. Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har Fylkesmannen videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, har vi uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsens pkt. 3 flg. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen i den grad opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. For virksomheter som benytter slike stoffer som innsatsstoffer eller de dannes under produksjonen, er utslipp av stoffene bare omfattet av tillatelsen dersom dette fremgår uttrykkelig av

vilkårene i tillatelsens pkt. 3 flg. eller utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Vi vil understreke at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringsøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften, viser vi til www.regelhjelp.no.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Sakens bakgrunn

Prima Protein AS ønsker å etablere en ny fiskemelfabrikk lokalisert på Kaupanes industriområde på Eigerøy i Eigersund kommune. Produksjonen er basert på tradisjonell prosessteknologi for produksjon av fiskemel- og olje.

Planstatus

Arealet inngår i reguleringsplan for Nordstø, vedtatt av kommunestyret 30.8.1998, der arealet er vist med formål *Bygeområde i kombinasjon med trafikkområde – Trafikkhavn*.

Eigersund kommune har i 2017 utarbeidet en *Områdereguleringsplan med konsekvensutredning for havne- og næringsområde Kaupanes – Eigersund kommune*, der videreutvikling og nyetablering av fiskerirelatert industri er prioritert.

Planen har nylig vært på høring. Det foreligger per dags dato en innsigelse fra Statens vegvesen knyttet til vurdering av sumstøyeffekten fra industriområdet. Fylkesmannen kan ikke se at eventuelle endringer som følge av innsigelsen vil kunne medføre at den omsøkte utvidelsen av driften ved Prima Protein AS kan komme i strid med planen.

Utlekking av søknaden til offentlig ettersyn

I samsvar med forskrift om begrensnings av forurensning (forurensningsforskriften) § 36-6 ble søknaden kunngjort i Dalane Tidende og i Stavanger Aftenblad og søknadsdokumentene lagt ut til offentlig ettersyn på Fylkesmannen og Eigersund kommune sine nettsider med uttalefrist for allmenheten 4.9.2017.

Relevante offentlige etater og berørte parter fikk i tillegg oversendt høringsdokumentene per e-post.

Prima Protein AS gjennomførte torsdag 24.8 etter åpent informasjonsmøte på Grand hotell i Egersund, der også representanter for Eigersund kommune samt saksbehandler hos Fylkesmannen var tilstede. Det møtte ca. 30 tilhørere på møtet.

Mottatte uttalelser

Fylkesmannen mottok 10 høringsuttalelser til søknaden. Et resyme av uttalelsene følger nedenfor.

Egersund Båtforening, Hovland Båtforening og Egersund Seilforening

Båtforeningene uttrykker i et felles brev mottatt 25.8.2017 bekymring for de til dels store utslipp til luft og vann fra fiskeindustrien og/eller fiskefartøy i Egersund havn.

Det påpekes at det har vært lite vilje hos de involverte til å rydde opp i problemene. I tillegg viser båtforeningene til at Fylkesmannens tilsyn ved fiskeribedriftene i stor grad har påvist de samme avvikene i påfølgende inspeksjonen, og at bedriftene dermed ikke kan ta pålegg særlig alvorlig.

De foreliggende planene for utvikling av fiskeindustrien i Egersund tilsier en økning på 200-300%. Uten en grundig og helhetlig plan som setter felles krav til utslipp alle anleggene vil det bli store konflikter mellom innbyggere og brukergrupper i havnen.

Båtforeningene ber derfor om at Fylkesmannen bidrar til å sette tydelige gode krav til utbygger og Eigersund kommune som vil være tilpasset utvikling av renseteknologi tilpasset de nye produksjonsvolumene både ved nye og eksisterende anlegg.

Per Svanes

Svanes har bolig og båt plass i sørenden av Hovlandsvika, og viser i sin uttalelse datert 4.9.2017 til at forurensningslovens § 1 (lovens formål) også omfatter forurensning som «går ut over trivselen»..

Han påpeker at Hovlandsvika i Egersund havn jevnlig utsettes for forurensning av fett på vannoverflaten, som fører til tilgrising av strandlinjen og alt som befinner seg i/på sjøen. Svanes ber generelt Fylkesmannen om å fastsette strenge krav i utslippstillatelsen slik at ikke dagens kroniske forurensningstilstand i Hovlandsvika forverres ved etablering av en ny sildeoljefabrikk på Kaupanes.

Svanes viser videre til Prima Protein sin presisering på informasjonsmøtet om at beste tilgjengelige teknologi vil bli benyttet for å begrense utslipp både til vann og luft, og ber Fylkesmannen om å sørge for at virksomheten følger opp dette løftet.

Svanes stiller seg kritisk til risikoanalysen for ytre miljø som er vedlagt søknaden, og viser til at redusert trivsel ikke inngår i oversikten over mulige konsekvenser. Det kan ikke være riktig som analysen viser at absolutt ingen uønskede hendelser på den nye sildoljefabrikken vil kunne medføre tilgrising over et større område (alvorlig konsekvensgrad), og mener at hele Hovlandsvika må defineres som et større område.

Svanes påpeker en del konkrete tiltak i virksomhetens analyseskjema for bør forsterkes. Det gjelder blant annet fysisk sikring mot utslipp knyttet til slangebrudd, tiltak for sikre at funksjonsstopp ikke oppstår for ventilasjonssystemet og/eller sil/fettavskiller.

Fylkesmannen må gi unntak for lossing av båtlaste med dårlig råstoff, da dette høyst sannsynlig vil medføre økte utslipp både til vann og luft, og gi presedens for en slik praksis.

Erling Svendsen

Svendsen påpeker at hvis utslippet skal ligge på 18 meters dyp må ledningen føres ut til området ved Ryttervik fabrikk sin silo, da det bare er der man finner slike dyp mellom Fuglodden og Eigerøy bro.

Svendsen viser til sin erfaring fra 100-vis av dykk i området og sitt bidrag ved utgivelse av flere bøker om marin fauna, og påpeker at artsrikdommen er høy både ved Fuglodden og Nysundet selv om den økologiske tilstanden i resipientrapporten er karakterisert som «dårlig». Svendsen har registrert flere nye arter av bløtdyr og krepsdyr i området. I Nysundet finnes kommunens eneste registrerte gyteplass for kysttorsk.

I perioder kan strømmen gjennom havnen være veldig sterk, noe som gir god vannutskifting i store deler av havnen.

Svendsen har liten tro på at beredskapen mot ekstraordinære utslipp vil bli bedre ved Prima Protein As enn han har erfart ved de eksisterende tre fiskeforedlingsbedriftene. Utslipp av fiskefett er i tillegg til å skape irritasjon for alle med fritidsbåt også ødeleggende for fuglelivet (fett i fjærdrakten). I tillegg kommer luktproblemene ved at bedriftene ligger inne i en by. Erfaringsvis vil utslipp av fiskefett ikke få noen konsekvenser, og anmeldte saker blir ikke oppklart.

I risikoanalysen til Cowi står det at dårlig råstoff skal avvises. Svendsen lurte på hvem som da skal ta imot dette råstoffet, eller om det skal dumpes i havet.

Til slutt håper Svendsen at det blir satt strenge krav til støy, siden Prima Protein søker om å produsere 24 timer i døgnet 7 dager i uken. Nærmeste bolighus ligger kun 100 m vest for bedriften. Både lossing, lasting og produksjon vil medføre støy, samt hjelpemotorer fra skip.

Kystverket Vest

Kystverket er positive til etterbruk av ferjekaien, men har merknader til traseen for utslippsledningene.

I Hovlandsvika har Kystverket registrert både ankringsområde og nødhavn for skip. Plasseringen av planlagt utslippsledning kommer i konflikt med arealene avsatt til disse formålene.

Nødhavnene inngår i Kystverkets beredskapsplanverk. Kystverket har vurdert at disse lokalitetene er de mest aktuelle stedene å anbringe fartøy i nød for å unngå eller begrense akutt forurensning.

Fiskarlaget Vest

Fiskarlaget Vest påpeker at sjømatnæringa er avhengig av rene og produktive sjøområder, og forutsetter at det blir benyttet best mulige teknikker for rensing av utslippet.

Fiskarlaget viser til resipientundersøkelsens vurdering om at bidragene av suspendert organisk materiale fra fiskeindustrien er små i forhold til bidragene av fra elvene, noe som en må ha med seg i den videre vurdering av saken.

Fiskeridirektoratet region Sør

Fiskeridirektoratet ser det som svært negativt at miljøgifter slippes ut i naturmiljøet hvor de akkumuleres i næringskjeden og på sikt representerer en fare for mennesker og dyr. Det må stilles strenge krav til å redusere utslipp til sjø som er skadelig for naturmiljøet. Spesielt har miljøfarlige stoffer negative konsekvenser til gyte- og oppvekstområder for marine organismer og for fiskeriene i utslippenes influensområder.

Organisk stoff fra Prima Protein AS er søkt sluppet ut via virksomhetens renseanlegg og utslippsledning til sjøresipient. Samme resipient mottar også utslipp fra andre bedrifter i området. Økologisk og kjemisk tilstand for vannforekomsten Egersund som er datert februar 2017, er vurdert til henholdsvis «dårlig» og «ikke god».

Fiskeridirektoratet region Sør ser det som svært viktig at områder som er sterkt belastet mht. utslipp ikke blir ytterligere forverret. Det må settes strenge krav til utslipp som har innvirkning på det marine miljøet. Det forutsetter at best mulig teknologi (BAT) benyttes i renseprosessen.

Ivar Rusdal

Rudal peker på at både bymiljøet og havna i årtier har vært plaget av betydelig utslipp fra eksisterende fiskeoljeindustri. Han mener industrien bevisst neglisjerer og trenerer offentlige pålegg om tiltak på tross av at renseteknologi forefinnes.

Det må være en absolutt forutsetning at en ny fabrikk ikke bidrar til økt belastning på byen og havna av noen form for forurensning. Rusdal er positiv til søkerens signaler på orienteringsmøtet, men stiller seg tvilende på om velviljen i planleggingsfasen blir avgjørende når de økonomiske realitetene melder seg. Maksimalgrensene må derfor være svært snevre og sanksjonene ved brudd gjort helt tydelig på forhånd overfor bedriften.

Erik Torjusen

Torjusen viser til at det har fått utvikle seg en ukultur med henleggelse av forurensningssaker i Egersund havn. Det har i generasjoner vært sleipe illeluktende strandstrekninger, tilgriset barneklær og lukt av råtnende rester i vannet.

Vedrørende utslippsledning påpeker Torjusen at avfall som måtte flyte opp fra en eventuell samleledning ut Sørundet, vil som følge av framherskende vindretning og havstrøm drive inn langs stendene og helt inn i indre havn.

Konsesjonsvilkårene bør skjerpes betydelig, og lokal og statlige instanser må kontrollere at kravene etterleves.

Pelagia Egersund Sildoljefabrikk AS

Pelagia har fått gjennomført en miljøfaglig vurdering fra NIRAS Norge AS, som er lagt til grunn for høringsuttalelsen.

I uttalelsen redegjør Pelagia for resipientforholdene, og påpeker at tåleevnen trolig er overskredet allerede. Det etterlyses en mer utfyllende beskrivelse hvordan søker planlegger å begrense sine utslipp mest mulig.

Pelagia anser den omsøkte virksomheten som samfunnsnyttig, og ser at det planmessig er fornuftig å samlokalisere industrivirksomheter. De uttrykker samtidig bekymring for at den omsøkte virksomheten vil bidra til at målet om forbedrede økologiske forhold i resipienten vil bli stadig vanskeligere å oppnå, og frykter økt press på virksomhetene som allerede ligger i området og jobber for å redusere sin miljøpåvirkning.

Med hensyn til luktutslipp frykter Pelagia videre at utslipp fra etablering av ny produksjon hos Prima Protein AS kan føre til en totalbelastning på omgivelsene som gjør at Pelagia og øvrig eksisterende virksomheter i Egersund kan bli pålagt ytterligere krav til utslippskontroll og eventuelt begrensninger i produksjonen. Pelagia stiller seg tvilende til søknadens oppgitte rensegrad og spredningsberegning. Det etterspørres også en beskrivelse av hvilken teknologi som skal benyttes i det sekundære rensesteget.

Pelagia etterspør en bedre beskrivelse av hvordan søker forventer å håndtere støy og leve opp til støykravene. Etablering av ny produksjon vil medføre økt støy til omgivelsene. På generelt grunnlag vil produksjonsstøy fra laste- og losseoperasjoner bidra til å øke ulike typer støy fra industriområdet. Spesielt ved ankomst av skip på kvelds- og nattetid kan dette være en utfordring.

Pelagia konkluderer med at det miljømessig ikke er plass til den omsøkte virksomheten, da en ekstra virksomhet medfører risiko for flere dager med merkbare utslipp enn tidligere. Det bes om at Fylkesmannen i Rogaland legger stor vekt på hvordan belastningen på området totalt sett vil bli, og frykter at de økte utslippene til vann og luft vil gi forverret miljøbelastning både for resipient og naboer. Dette kan igjen resultere i et strengere miljøregime som kan vise seg vanskelig for Pelagia som virksomhet å leve med.

Eigersund kommune

Kommunen har gitt to uttalelser til søknaden fra henholdsvis:

- Helse- og omsorgstaben, basert på *Forskrift om miljørettet helsevern*
- Teknisk avdeling Seksjon byggesak

I uttalelsen basert på *Forskrift om miljørettet helsevern* pekes det på at virksomheten kan medføre endring av trafikkforholdene som kan få betydning for omgivelsene, samt at Eigersund by ved vindretning vest- sørvest kan bli eksponert for luktutslipp.

Kommuneoverlegen er positiv til at det ved eksisterende fabrikk pågår luktreduserende tiltak og at Miljødirektoratets veileder TA 3019/2013 blir lagt til grunn slik at det blir samsvarende vilkår for begge fabrikkene.

Det er likevel dokumentert flere naboklager på lukt fra eksisterende fabrikk og det er usikkert hvilken effekt luktreduserende tiltak vil ha. Bebyggelse og boligområder vil bli eksponert spesielt ved visse vindretninger og det er viktig at disse blir hørt og tatt hensyn til.

Kommuneoverlegen vil be virksomheten om å få tilsendt risikovurderinger av alle forhold knyttet til driften av fabrikk, spesielt luktutslipp, støy og endring av trafikkforhold.

Eigersund kommune, Teknisk avdeling, har oversendt Fylkesmannen «Uttalelse vedrørende søknad fra Prima Protein AS om tillatelse etter forurensningsloven for planlagt fiskemelfabrikk på Kaupanes, Eigersund kommune» datert 4.9.2017. Uttalelsen er gitt etter samordning av interne høringsinnspill i kommunen, og gjengis i sin helhet:

Offentlig gjennomsyn

Saken har vært lagt ut til offentlig gjennomsyn i 5 uker på rådhuset, biblioteket og i resepsjonen til Teknisk avdeling. Søknaden har også vært på intern høring i Eigersund kommune.

Planforhold

Arealet inngår i reguleringsplan for Nordstø, vedtatt av kommunestyret 30.08.98. Arealet er vist med formål Bygeområde i kombinasjon med trafikkområde -Trafikkhavn.

Lukt

Eigersund kommune er kjent med at det fra fiskemelfabrikken kan komme sjenerende lukt, og at det tidligere har vært registrert klager vedrørende dette hos andre fabrikk. En eventuell utslippstillatelse må ta nødvendig hensyn til dette, og det må stilles strenge krav til eventuell utslippstillatelse i samsvar med forurensningsloven og Miljødirektoratets veileder.

Resipientforhold

Eigersund kommune forutsetter at Fylkesmannen er godt kjent med resipientforholdene. De rapporter og utredninger kommunen har tilgang til skal også være oversendt Fylkesmannen. Søknaden synes å belyse de faktiske forhold i tilstrekkelig grad.

Som kjent er forholdene stabile og i en viss grad forbedret i forhold til tidligere målinger. Grunnet de store tilkomstene av næringssalter fra Bjerkreims- og Hellelandsvassdraget, kombinert med naturgitte forhold som lite gjennomstrømming, er det lite ventelig at forholdene skal bli veldig mye bedre. Eigersund kommune forventer likevel at tilkomsten av næringssalter vil avta noe fra vassdragene fremover. Blant annet skal det nevnes at Nortura har utbedret/oppgradert sitt renseanlegg samtidig som kommunen skal bygge nytt renseanlegg for kommunalt avløp på Helleland.

Når det gjelder etablering av ny fiskerirelatert virksomhet i Hovlandsvika/Kaupanes, er resipientforholdene ikke utredet eller nærmere omtalt. Planmyndighetene legger til grunn at slike forhold utredes ved etablering av ny virksomhet. Det forutsettes derfor at ny virksomhet etterkommer krav som måtte følge av forurensningsloven. Eigersund kommune legger på slik bakgrunn til grunn at nye virksomheters utslipp må vurderes konkret når det måtte bli aktuelt.

Eigersund kommune kan ikke umiddelbart se at det foreligger hensiktsmessige alternative løsninger for virksomhetens utslipp av prosessavløpsvann. Felles avløpsledning for fiskeriindustrien kan være hensiktsmessig dersom ledningen føres helt uti Søra Gapet. Det fremstår imidlertid ikke nødvendig å kreve at kun søker fører sitt utslipp så langt ut. Videre kan det vanskelig ses noen stor gevinst i å flytte utslippspunktet innad i Vågen. Dersom ledningen, sammen med avløpsledning fra Fønn Eigersund AS, hadde blitt flyttet lengst mulig bort fra havnen, vil konsekvensene ved utslipp av urensset spillvann forminskes. Fylkesmannen bes vurdere en slik fellesløsning.

Eigersund kommunen foretar som kjent resipientundersøkelser hvert 4. år i forbindelse med tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann i Hestnes. Denne undersøkelsen omfatter også et målepunkt i Vågen. Neste undersøkelse skal ferdigstilles medio desember 2017. For å få et best mulig kunnskapsgrunnlag om eksisterende forhold samt utviklingen av resipienten, bør Fylkesmannen vurdere om det er hensiktsmessig å stille et lignende vilkår til Pelagia Eigersund Seafood AS og/eller for fiskeriindustrien samlet.

Eigersund kommune kan ikke se at utslippet medfører nevneverdig fare for forverring av tilstandsklassen til resipienten. Andre forhold som ligger utenfor søkers kontroll vil være langt mer betydningsfullt for tilstandsklassen.

Fylkesmannen kan med fordel vurdere om en eventuell tillatelse skal være tidsbestemt. Det vil da kunne foretas en ny vurdering på bakgrunn av resultater fra resipientundersøkelser samt utvikling i den lokale fiskerinæringen.

Naturmangfoldloven

Eigersund kommune er ikke kjent med forhold knyttet til naturmangfoldet i området som ikke er omtalt og vurdert i søknaden med tilhørende vedlegg.

Et økt utslipp vil med all sannsynlighet påvirke økosystemer i området og medføre at sårbare dyre- og plantearter i området kan bli berørt. Dette gjelder slik Eigersund kommune forstår det i hovedsak bunndyrsfaunaen i Vågen, og særlig ved utslippspunktet. Det opplyses i søknaden at naturgitte forhold som ferskvann, strømningsforhold og stor tilførsel av næringsstoffer fra omkringliggende vassdrag, utgjør en langt viktigere påvirkningsfaktor for bunndyrsfaunen. Eigersund kommune

legger derfor til grunn at utslippet har en underordnet og beskjeden betydning for naturmangfoldet i området.

Naboforhold

Eigersund kommune er ikke kjent med naboforhold av betydning.

Eigersund kommune ønsker at det vurderes å stille nærmere krav til avvikshåndtering. Loggføring og rapportering i en eventuell tillatelse. Alternativt bør den ansvarlige bli fulgt opp nærmere gjennom Fylkesmannens tilsynsvirksomhet.

Avslutningsvis vil en oppfordre Fylkesmannen til å gjøre en eventuell tillatelse kjent for allmenheten. Dette vil lette kommunens håndtering av henvendelser rundt utslippsforholdet.

Eigersund kommune har utover det ovennevnte ingen vesentlige innvendinger mot at det gis tillatelse til utslipp.

Eigersund kommune har utover det ingen vesentlige innvendinger mot at det gis tillatelse til økt utslipp.

Søkers kommentar til mottatte uttalelser

I samsvar med forurensningsforskriften § 36-4 ble uttalelsene fra høringspartene sendt søkeren for kommentering.

Cowi AS har den 22.9.2017, på vegne av Prima Protein AS, kommentert høringsuttalelsene.

Det framgår av kommentarene at søker anser søknaden som dekkende for de fleste av kommentarene i høringsuttalelsene. Prima Protein AS er innforstått med at det vil bli satt strenge krav i tråd med tillatelsen gitt til Nergård Karmøy AS, og vil stille krav til utstysleverandører om at utstyret skal være tilstrekkelig til bedriften skal kunne følge opp vilkårene i tillatelsen.

Fylkesmannen oppsummerer nedenfor tematiske punkter hvor Prima Protein AS har gitt utfyllende redegjørelser for problemstillinger i høringsuttalelsene, eventuelt presisert opplysninger gitt i søknaden.

Trasé utslippsledning

Søknaden inneholder kart med inntegnet trasé for utslipp av henholdsvis kjølevann og prosessavløpsvann. Plassering av utslippspunktene er kommentert av både Eigersund kommune, Kystverket, Pelagia og Erling Svendsen.

Mengden kjølevann var som påpekt av Pelagia ikke oppgitt i søknaden. Aktuell prosessleverandør har på forespørsel oppgitt denne til ca. 600 m³/time.

Søker har vært i kontakt med saksbehandler hos Kystverket, og har lagt ved nytt kart med alternativ utslippsledning med trasé utenom ankringsplasser og nødhavn. Lengden av ledningen er beregnet til 440 m, og vil føre prosessavløpsvannet utenfor Hovlandsvika til 15 m dyp hvor det også er bedre gjennomstrømning.

Reduksjon av fossile energikilder

Eigersund Næring og Havn KF oppfordrer til mindre bruk av fossile energikilder. Prima Protein AS viser til at den omsøkte bruken av LNG-gass er mer miljøvennlig enn bruk av olje. Bedriften vurderer imidlertid å inngå et energisamarbeide med eksternt firma og nabobedrifter om etablering av en energisentral der det benyttes treavfall som brensel. Dette prosjektet er mer langsiktig, og er ikke beskrevet i søknaden.

Lukt

Pelagia har påpekt at losseaktivitet kan bidra til luktutslipp. Prima Protein opplyser at de er oppmerksomme på dette, og har som plan å bygge inn losseanlegget og sikre også dette med undertrykk.

Vedrørende rensegrad for luktrenseanlegg og spredningsberegninger har søker kontaktet Purenviro, som har vurdert at alle beregninger er konservative, realistiske og planene dermed oppnåelige.

På spørsmålet fra Pelagia vedrørende sekundærrensing opplyser Prima Protein AS at dette er en feil som har sneket seg inn i prosessbeskrivelsen fra en av de aktuelle prosessleverandørene, og at det kun er ved hjelp av skrubberanlegget at en rensegrad på minimum 95% skal oppnås.

Vedrørende fare for at bedriften vil ta imot dårlig råstoff, som påpekt i uttalelsen fra Erling Svendsen, bekrefter Prima Protein at dårlig råstoff vil bli avvist og ikke tatt inn på anlegget.

Utslipp til sjø

Prima Protein er i hovedsak enige i de problemstillinger som kommer fram i høringen.

Søkeren har tillit til at Fylkesmannen vil stille de rette utslippsvilkårene både til bedriftens planlagte nyetablering og til den eksisterende industrien, og opplyser at Prima Protein for sin del vil oppfylle de utslippskrav som Fylkesmannen setter i en tillatelse.

3. Fylkesmannens vurdering

Nedenfor følger Fylkesmannens vurdering av søknaden og de innkomne uttalelser. Vilkår og grenseverdier i tillatelsen følger så langt mulig Miljødirektoratets mal for «*Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven*».

Det planlagte prosessanlegget til Prima Protein vil i hovedsak tilsvare anlegget som Nergård Karmøy har under oppføring på Husøy industriområde på Karmøy.

Fylkesmannen har nylig gitt tillatelse etter forurensningsloven til dette anlegget, og har i denne gitt vesentlig strengere krav enn i de gamle tillatelsene til Pelagia Karmsund Fiskemel og Pelagia Egersund Sildoljefabrikk.

Prima Protein har basert sin søknad på vilkårene gitt til Nergård Karmøy. Fylkesmannen har for de fleste grenseverdier og øvrige vilkår følgelig fastsatt bestemmelser i tråd med søknaden og ovennevnte tillatelse.

Vår vurdering knyttet til ulike tema følger nedenfor:

Naturmangfold

For alle saker der avgjørelsen kan påvirke naturmangfoldet følger det av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn ved utøvelse av offentlig myndighet, og at det skal gå fram av avgjørelsen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i saken.

Prima Protein er en nyetablering, men vil bli lokalisert i et eksisterende industriområde. Det er ingen landarealer nær bedriften hvor naturmangfold kan bli påvirket.

Som påpekt av Erling Svendsen er det registrert et gyteområde for kysttorsk ved Nysund. Svendsen har også påvist nye arter bløtdyr og krepsdyr i Egersund havn (artene er ikke navngitt).

Egersund havn er hekkeområde for fiskemåke, som i Norsk Rødliste 2015 har status som nær truet (NT). Et stort antall måker av flere arter har tilhold i området til alle årstider. Egersund havn inkludert Hovlandsvika er også overvintringsområde for sjøfugl. Det gjelder blant annet ærfugl (NT) og i mindre antall spesielt lomvi (kritisk true, CR) og alke (truet, EN).

Bedriftens utslipp av små konsentrasjoner av organisk materiale via dypvannsledning forventes ikke å ha negativ effekt av betydning for overvintrende sjøfugl.

Verken produksjonsprosessen eller båtanløp skal i utgangspunktet medføre utslipp til sjø av mineralolje eller andre miljøskadelige forbindelser. I følge Prima Protein vil driften ved det nye anlegget, både mht., lossing og søl fra kaianlegget, være betydelig bedre sikret mot slike utslipp enn eksisterende anlegg.

Fylkesmannens erfaring fra lossing av fisk til fiskemelindustrien og aktiviteten på anlegget er at det fra tid til annen forekommer utslipp av fiskefett på sjøen. Sjøfugl som blir tilgriset at fiskefett vil i de fleste tilfeller omkomme som følge av at fjærdrakten mister sin varmeisolerende funksjon.

Fylkesmannen har vurdert søknaden på bakgrunn av naturmangfoldloven §§ 8 til 12. Vi vurderer kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig til å kunne vurdere risiko for skade på naturmangfoldet og økosystemet.

På bakgrunn av driftsmetoder og teknikker som framgår av søknaden, samt forebyggende tiltak mot akutt forurensning, vurderer ikke Fylkesmannen den mulige påvirkningen på arter og økosystem for å være til hinder for at tillatelse gis.

Vi har samtidig pålagt bedriften sammen med øvrig relevant industri å delta i en felles miljøovervåking av sjøresipienten for å kontrollere at tilstandsklassen ikke forringes.

Utslipp til sjø

Vann som fordamper gjennom koking, inndamping og tørking blir kondensert og ender opp som prosessavløpsvann. Vaske- og spylevann fra prosessanlegg og produksjonslokaler ledes via renseanlegg bestående av sil og fettavskiller til utslippsledning som leder direkte til resipient i Egersund havn.

Fylkesmannen har tidligere vært i kontakt med søker mht. at utslippspunktet for prosessavløpsvannet i vedlegget som fulgte søknaden var lagt inne i Hovlandsvika på 10 m dyp. Denne plasseringen ble også kommentert av flere høringsparter.

Prima Protein har i sine kommentarer til høringsuttalelsene vedlagt nytt kart med endret ledningstrasé. Søkers konsulent har etter kontakt med Kystverket fått forståelse av at den nye traseen er akseptabel, men må sjekkes mot bunnforhold osv.

Fylkesmannen legger den nye traseen til grunn i vedtaket om utslippstillatelse. Bedriften skal straks det foreligger endelig vedtak om plassering av utslippspunkt oversende nøyaktige koordinater for dette til Fylkesmannen.

Det foreligger signaler om at det planlegges ny fiskeforedlingsvirksomhet på tilstøtende areal, som i tilfelle også vil ha utslipp av prosessvann. Det er også kommet signaler fra Egersund Havn og

Næring om å få samlet prosessvannutslippene fra alle fiskerirelaterte virksomheter i havnen i en felles utløpsledning for å føre utslippene ut Sørassundet.

Fylkesmannen ser det som ønskelig at et slikt fellesprosjekt blir realisert, og har derfor satt som vilkår at Prima Protein skal delta i et slikt prosjekt dersom det blir iverksatt.

Vi åpner også for at prosessvann fra et eventuelt fiskeforedlingsanlegg kan føres i samleledning til utslippspunkt utenfor Hovlandsvika, enten via skissert trasée eller annet alternativt godkjent av Kystverket.

Kjølevann uten tilsetninger ledes til egen utslippsledning med utløp til resipient inne i Hovlandsvika.

Fylkesmannen har vurdert det som ønskelig å fastsette konkrete grenseverdier for utslipp av organiske stoffer i prosessavløpsvannet til resipienten.

Søkeren har søkt om tilsvarende grenseverdier som gitt i tillatelsen til Nergård Karmøy.

Dette er også i tråd med ønsker fra flere høringsparter om strenge grenseverdier. Prima Protein har ikke hatt innvendinger til dette.

Fylkesmannen har derfor fastsatt grenseverdier for organiske utslipp til vann i overensstemmelse med søknaden.

Vi har i henhold til dette fastsatt grenseverdier for konsentrasjonen av suspendert stoff (SS), biologisk oksygenforbruk (BOF₅) og total organisk karbon (TOC) i prosessavløpsvannet, i tillegg til konsentrasjonen av fett i avløpsvannet fra fettavskiller.

Resipientovervåking

Egersund kommune foretar resipientundersøkelser hvert 4. år i forbindelse med tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann i Hestnes. Denne undersøkelsen omfatter også et målepunkt i Vågen. Neste undersøkelse skal ferdigstilles medio desember 2017.

Resipientundersøkelsen utført av Rambøll datert februar 2017, finansiert av de eksisterende fiskeribedriftene i Egersund havn, karakteriserer tilstanden i resipienten Egersund som økologisk «dårlig» og kjemisk «ikke god».

Egersund havn er en av få resipienter der alle fiskeribedriftene har direkte utslipp til sjø fra sine respektive renseanlegg i motsetning til påslipp til kommunalt avløpsnett.

Selv om ovennevnte resipientrapport anser tilførsler av organiske stoffer fra ellevann som den dominerende årsak til den dårlige økologiske tilstanden, er den totale utslippsmengden fra fiskeindustrien likevel en viktig faktor.

Miljødirektoratet har pålagt en rekke av «sine» bedrifter å gjennomføre resipientovervåking etter vannforskriften, og har bedt fylkesmennene om å vurdere behovet for dette for bedrifter der Fylkesmannen er forurensningsmyndighet.

Fylkesmannen i Rogaland har vurdert Egersund som en resipient der slik overvåking er aktuelt. Vi har derfor satt krav om felles miljøovervåking etter vannskriften for fiskeribedriftene i Egersund som en del av vilkårene i tillatelsen til Prima Protein AS.

Fylkesmannen setter tilsvarende krav i revidert tillatelse til Pelagia Egersund Seafood AS som også ferdigstilles høsten 2017. Vi tar sikte på å sette tilsvarende krav også ved endring av tillatelsene til Pelagia Egersund Sildoljefabrikk AS og Global Egersund AS, som vi forventer vil bli vedtatt i løpet av 2018.

Støv

Lasting av fiskemel i bulk kan medføre støvflukt, og virksomheten må gjennomføre tiltak for å begrense støvflukten mest mulig. Utslipp av støv fra produksjonsanlegget anses for ubetydelig.

Støv fra produksjonen fanges i stor grad opp av sykkloner og støvfiltre med automatisk feilvarsling og stenging av produksjonen. Dette bør etter Fylkesmannens vurdering være tilstrekkelig til å holde støvutslipp fra produksjonen på et akseptabelt nivå.

Det kan ikke utelukkes at episoder med støvnedfall kan være til sjenanse i nærmeste boligområder, men Fylkesmannen forventer likevel at støvutslippet vil ligge på et akseptabelt nivå.

Fyringsanlegg med naturgass som energikilde anses heller ikke å gi støvutslipp.

Fylkesmannen har ikke sett det hensiktsmessig å fastsette grenseverdier for nedfallsstøv eller krav til støvmålinger.

Fylkesmannen kan likevel pålegge bedriften å gjennomføre en kartlegging av nedfallstøv dersom begrunnede naboklager på støv tilsier at en kartlegging er påkrevet.

Støy

Støy fra fiskemelproduksjon vil normalt være knyttet til lossing av råstoff og åpning og lukking av luker ved lasting av fiskemel. Den viktigste støykilden fra produksjonen vil normalt være fra fiskemelmøllene.

Nærmeste bolighus er lokalisert i en avstand av 200m, og kan dermed bli påvirket av støy fra virksomheten. Det kan ikke utelukkes at støyen vil overskride grensene i Klima- og miljødepartementets ”Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging” (T-1442/2016), som er lagt til grunn ved fastsetting av virksomhetens støykrav.

Fylkesmannen pålegger derfor virksomheten å gjennomføre en støykartlegging og få utarbeidet et støykart i henhold til T-1442/2016. Dersom kartleggingen viser overskridelser av støykravene må virksomheten gjennomføre støyreducerende tiltak for å bringe støyutslippet under gjeldende grenseverdier.

Støykravene gjelder ikke for næringsvirksomhet og for støyfølsom bebyggelse som blir etablert etter at virksomheten har startet opp.

Lukt

Produksjon av fiskemel genererer lukt. Selv om luktforholdene i Egersund har bedret seg betydelig etter at Ryttervik fabrikk og Welcon Egersund avviklet driften, har Fylkesmannen i år mottatt en rekkeklager på lukt fra den gjenværende fiskemelfabrikken Pelagia Egersund Sildoljefabrikk. Luktproblemet framgår også av flere høringsuttalelser.

Fylkesmannen legger normalt Miljødirektoratets veileder *TA-3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven* til grunn ved fastsetting av grenseverdier for luktutslipp, der anbefalt grenseverdi i byområder og/eller ved samlokalisering av luktende virksomheter er 1 OUE

angitt som maksimalmånedlig 99 prosent timefraktil. Prima Protein har tatt dette til etterretning, og lagt retningslinjene i veilederen til grunn i søknaden.

Prima Protein AS har vektlagt at en ny fabrikk i alle ledd vil benytte BAT, kun anvende råstoff av høyverdig kvalitet, ha punktavsug på alt lukkende prosessutstyr, samt at produksjonen vil foregå i fabrikklokaler med regulering av undertrykk.

Søknaden var vedlagt en luktrapport med spredningsberegning som viste at luktimmisjonen ved de nærmeste boligområder ikke ville bli høyere enn grenseverdien på 1 OUE.

Bedriften vil ved valg av leverandør av skrubberanlegg stille krav om at dette skal ha tilstrekkelig kapasitet til å tilfredsstillere grenseverdien i tillatelsen.

I tillegg skal virksomheten i sin internkontroll følge opp anbefalinger i luktveilederen vedrørende luktrisikovurdering, driftsplan, driftslogg, system for registrering av luktklager samt planer for lukthåndtering og kommunikasjon.

Luktveilederen påpeker at det er kostbart å gjennomføre luktdokumentasjon etter NS-EN 13725, samtidig som det vil hefte usikkerhet ved resultatene av undersøkelsene. Veilederen anbefaler at forurensningsmyndigheten i stedet for å kreve årlig dokumentasjon av luktimmisjonsgrensen krever en årlig egenrapportering på antall luktklager og en vurdering av antall lukthendelser per måned.

Fylkesmannen anser det likevel nødvendig at Prima Protein AS etter at virksomheten er satt i ordinær drift kan dokumentere ved hjelp av måling at immisjonsgrensen for lukt overholdes. Vi setter deretter krav om luktmålinger hvert 3. år

Fylkesmannen kan pålegge virksomheten ekstra målinger dersom antall lukthendelser tilsier at dette er påkrevet, jf. forurensningsloven § 51.

Rene brenslere

Prima Protein AS skal benytte LNG-fyrte dampkjeler, og omfattes av regelverket i forurensningsforskriften kapittel 27 *Forurensninger fra forbrenningsanlegg med rene brenslere*, jf. § 27-1. Utslippsgrenser til luft for NO_x og CO ved normal drift framgår av § 27-5 b).

Virksomheten oppgir i søknaden en samlet innfyrt nominell effekt på 26,5 MW. Kapasiteten overstiger dermed grensen på 5 MW for krav om å gjennomføre årlige målinger av NO_x og CO for å dokumentere at grenseverdiene i kapittel 27 ikke blir overskredet.

Forholdet til EUs industriutslippsdirektiv (IED)

EUs industriutslippsdirektiv, direktiv 2010/75/EU, ble 1.8.2016 implementert i norsk regelverk, og erstattet fra samme tid IPPC-direktivet.

Direktivet regulerer, i likhet med IPPC-direktivet, forurensende utlipp fra industrivirksomheter. En viktig forskjell er at "BREF-dokumentene" (B: Best available technique, REF: Reference), som tidligere kun har hatt en veiledende betydning, nå er mer forpliktende. BREF-dokumentene vil etter nytt regelverk kunne ut i såkalte "BAT-konklusjoner" om hva som skal regnes som de beste tilgjengelige teknikkene på området for BREFen, og utslippsnivåer som er forbundet med de beste tilgjengelige teknikkene (BAT AEL). Medlemsstatene vil være forpliktet til å stille krav i tillatelsene som samsvarer med kravene og utslippsgrensene som følger av BAT-konklusjonene. Direktivet oppstiller en begrenset mulighet for å unnta virksomheter fra denne grensen.

Fylkesmannen gjør oppmerksom på at dersom vilkår i nye BREF-dokumenter avviker vesentlig fra vilkårene i denne tillatelsen, vil Fylkesmannen være forpliktet til å endre tillatelsen slik at denne bringes i samsvar med nye krav.

Revisjon av eksisterende BREF vil tidligst påbegynnes i 2017, så det vil dermed gå flere år før det foreligger forpliktende utslippsgrenser (BAT AEL).

I den eksisterende BREF (dansk versjon) er det satt opp en tabell over «Emisjonsnivåer for BAT til minimering af spildevandsudledning fra slagterier og anlæg til forarbejdning af animalske biprodukter»:

Parameter	COD	BOD ₅	Suspendert stof	Kvælstof (i alt)	Fosfor (i alt)	Olje og fedt
Opnåeligt emisjonsniveau (mg/l)	25 - 125	10 - 40	5 - 60	15 - 40	2 - 5	2.6 - 15

Fylkesmannen anser disse tabellverdiene som urealistiske å oppnå per dags dato, og har derfor i tillatelsen satt betydelig lempeligere grenseverdier inntil det foreligger nye forpliktende BAT AEL.

Vi gjør likevel oppmerksom på at dersom de framtidige forpliktende utslippsgrensene (BAT AEL) tilsvarer tabellverdiene over, må utslippstillatelsen endres i henhold til dette.

Kartlegging av grunn og grunnvann

Implementeringen av IED medfører krav om at virksomheten må kunne fremlegge en tilstandsrapport for grunn og grunnvann iht. forurensningsforskriften § 36-21.

Fylkesmannen har fått ettersendt en rapport utarbeidet av Multiconsult v/Leif Arne Hellvik.

Anlegget er i sin helhet lokalisert på sjøbunn lettere forurenset av TBT, hvor det ble fylt ut med rene masser da oppstillingsplass for biler til tidligere ferjedrift til Danmark ble etablert. Det er fast dekke på hele området.

Fylkesmannen har på dette grunnlag ikke pålagt ytterligere kartlegging av eventuell grunnforurensning.

4. Virksomhetens kommentarer til utkast til tillatelse og Fylkesmannens vurdering av disse

Fylkesmannen oversendte vårt utkast til saksutredning og vedtak om utslippstillatelse til Prima Protein AS den 13.10.2017, og ba om at eventuelle kommentarer ble sendt Fylkesmannen innen 2 uker.

Virksomheten har ved sin konsulent COWI AS den 23.10.2017 oversendt sine kommentarer til utkastet.

Det blir der presisert at det kun er avløpsvannet fra vask av prosessanlegg og -lokaler som ledes over sil og fettavskiller.

Fylkesmannen er innforstått med at urent kondensat ikke er aktuelt å lede over renseanlegget selv om det er en del av prosessutslippet og inngår i måleprogrammet for utslipp til sjø. Vi har tatt kommentarene til etterretning og korrigert ordlyden.

Virksomheten har ikke kommentarer til de fastsatte grenseverdier for utslipp og øvrige vilkår i tillatelsen.

5. Konklusjon

Fylkesmannen har behandlet Prima Protein AS sin søknad datert 3.7.2017 om tillatelse etter forurensningsloven § 11 for etablering av ny fiskemelfabrikk på gnr.8 bnr. 22 og 277 i Eigersund med planlagt årlig produksjon på 30.000 tonn fiskemel og 15.000 tonn fiskeolje.

Fylkesmannens vedtak om å gi Prima Protein AS utslippstillatelse gjelder fra dags dato, men deler av vilkårene gjøres først gjeldende når produksjonsanlegget er ferdigstilt og i rutinemessig drift.

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
Oppdatere internkontrollen	Minst årlig	2.6
Oppdatert kunnskap om BAT-dokumentasjon	Kontinuerlig	2.7
Driftsplan og logg luktreanseanlegg	31.12.2018	4.2
Luktrapport med spredningsanalyse	31.12.2019	4.2
Oversende støykart til Fylkesmannen og kommunen	31.12.2019	7 og 13.1
System for energiledelse	31.12.2019	8.1
Levere farlig avfall	Minst årlig	9.1
Oppdatere miljørisikovurderingen	31.12.2019	10.1
Utarbeide måleprogram	31.12.2018	13.2
Oversende overvåkingsprogram	31.12.2020	12.1
Egenrapportering	01.03. årlig	11.4

Vedtak om gebyr

Fylkesmannen viser til vårt varsel om valg av gebyrsats datert 13.9.2017. Vi varslet i brevet at vi ville fatte vedtak om å benytte gebyrsats 2, tilsvarende NOK 157 200 for Fylkesmannens saksbehandling, jf. forurensningsforskriften § 39-4.

Vi har ikke mottatt kommentarer fra søkeren til varselet om gebyr innen fristen på 2 uker.

Fylkesmannen fatter herved vedtak i henhold til vårt varsel datert 3.4.2017 om å benytte gebyrsats 2, jf. § 39-4 i forurensningsforskriften ved fastsettelse av gebyr for Fylkesmannens behandling av virksomhetens søknad om tillatelse etter forurensningsloven § 11.

Prima Protein AS skal følgelig betale et gebyr på **NOK 157.200**.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klageadgang

Både vedtaket om utslippstillatelse og vedtaket om valg av gebyrsats kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse **innen 3 uker** fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg

kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Klagen stiles til Miljødirektoratet og sendes til Fylkesmannen i Rogaland.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Fylkesmannen også kunne gi på forespørsel.

Vi har sendt kopi av dette brev med vedlegg til berørte i saken i henhold til vedlagte adresseliste.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Johan Tore Rødland
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Saksbehandler: Johan Tore Rødland
Saksbehandler telefon: 51 56 89 38
E-post: fmrojtr@fylkesmannen.no

Kopi til:

Eigersund kommune	Postboks 580	4379	Egersund
Pelagia Egersund Sildoljefabrikk			
Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Prima Protein AS	Næringsveien 27	4365	NÆRBØ
Egersund Båtforening	Jernbaneveien 39	4370	EGERSUND
Fiskeridirektoratet, region sør	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Ivar Rusdal			
Egersund Seilforening	Postboks 287	4379	EGERSUND
Fiskarlaget Vest	Slottsgt. 3	5003	BERGEN
Erik Torjusen			
Erling Svensen	Hamraneveien 16	4374	EGERSUND
Per Svanes			

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for

Prima Protein AS

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 6.10.2016 samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilkårene fremgår på side 4 til og med side 17. Tillatelsen gjelder fra 1.1.2018.

Bedriften må på forhånd avklare med Fylkesmannen dersom den ønsker å foreta endringer i driftsforhold, utslipp med mer som kan ha miljømessig betydning og som ikke er i samsvar opplysninger som er gitt i søknaden eller under saksbehandlingen.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Anlegg	Prima Protein
Ansvarlig enhet	Prima Protein AS
Beliggenhet/gateadresse	Hovlandsveien 66, 4374 Egersund
Postadresse	Næringsvegen 27, 4365 Nærbø
Kommune og fylke	Eigersund, Rogaland
Org. nummer (bedrift)	918 842 063
Gårds- og bruksnummer	Gnr. 8 bnr. 22 og 277
Lokalisering av anlegg	UTM sone 32V, øst 323618, nord 6481484
NACE-kode og bransje	10.209 Slakting, bearbeiding og konservering av fisk og fiskevarer ellers
Kategori for virksomheten ¹	6.5 Anlegg for disponering eller gjenvinning av skrotter og animalsk avfall, med en behandlingsskapasitet på over 10 tonn per dag.

Fylkesmannens referanser

Vår referanse: 2017/8175	Tillatelsesnummer: 2017.0783.T	Risikoklasse ²
	Anleggsnummer: 1103.0126.01	3
Tillatelse gitt: 24.10.2017	Endringsnummer:	Sist endret:

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Johan Tore Rødland
senioringeniør

¹ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 36, vedlegg 1 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

² Jf. forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

1. Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra produksjon av fiskemel og -olje. Tillatelsen gjelder for en årlig produksjon av inntil 30.000 tonn fiskemel og 15.000 tonn fiskeolje pr. år.

Bedriften har også anlegg for energiproduksjon / forbrenning av naturgass med maksimalt 26,5 MW innfyrt effekt. Dette anlegget reguleres av forurensningsforskriftens kapittel 27 om forbrenning av rene brenslere.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 13. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 til 13, eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning.

System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert. (Jf. Internkontrollforskriften § 5 punkt 7³)

2.5 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 10.4.

2.6. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette⁴. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Internkontrollsystemet skal i tillegg til å oppfylle kravene i internkontrollforskriften være i overensstemmelse med norsk standard for miljøledelsessystemer.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 10.1.

2.7. Beste tilgjengelige teknikker (BAT)

Virksomheten omfattes av forurensningsforskriftens vedlegg 1 (IED-virksomheter) og har plikt til å benytte seg av de beste tilgjengelige teknikker (BAT – Best Available Techniques)⁵ som gjelder for bransjen. Disse omfatter alle interne produksjonsprosesser i tillegg til rensing av prosessavløpsvann, utslipp til luft og luktutslipp.

Virksomheten skal holde seg oppdatert om hvilke tiltak eller aktiviteter som til enhver tid er regnet som BAT for bransjen., og skal som en del av internkontrollen kontinuerlig vurdere og implementere BAT som blir tilgjengelig for ulike prosesser og aktiviteter.

Tillatelsen kan bli endret dersom vesentlige endringer i BAT fører til at utslipp kan reduseres uten urimelige kostnader for virksomheten.

³ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

⁴ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

⁵ EU utarbeider bransjevise BAT referansedokument (BREF-dokument). Dokumentene finnes på nettstedet <http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/>

3. Utslipp til vann

Virksomheten har 3 kilder for utslipp til vann:

- Prosessavløpsvann (kondensat)
- Vaskevann som kan inneholde rester av nøytralisert syre og lut
- Kjølevann- sjøvann uten tilsetninger og med temperatur 25°C

På bakgrunn av avløpsmengden og målte konsentrasjoner av de ulike komponentene skal virksomheten beregne totalutslippet av biologisk oksygenforbruk (BOF₅), suspendert stoff (SS). Total organisk karbon (TOC), fett, totalt nitrogen (tot-N) og totalt fosfor (tot-P).

Tillatelsen setter også særskilte grenser for konsentrasjonen av de samme parameterne. Grensene gjelder konsentrasjonen av prosessvann (kondensat og vaskevann).

Kjølevann ledes til særskilt utslippsledning og inngår ikke i prøvetakingen.

3.1. Utslippsbegrensninger

Vannforbruket generelt skal begrenses i så stor grad som mulig. Lagertanker og lignede må bygges på en slik måte at eventuelle uhell ikke medfører utslipp til ytre miljø.

Utslipp av avløpsvann skal behandles i samsvar med de krav kommunen setter. Kommunen har rett til å kreve inn avgifter og stille krav til beskyttelse av ledningsnett, renseanlegg m.m.

Følgende utslippsbegrensninger gjelder:

Utslippskomponent	Utslippskilde	Utslippsgrenser	Prøvefrekvens	Gjelder fra
		Konsesjonsgrense Midlingstid: døgn	Døgnblandeprøver	
Fett	Prosessvann	50 mg/liter	6 ganger pr. år	1.1.2019
Suspendert stoff (SS)	Prosessvann	150 mg/liter	6 ganger pr. år	1.1.2019
Biologisk oksygenforbruk (BOF ₅)	Prosessvann	500 mg/liter	6 ganger pr. år	1.1.2019
Totalt organisk karbon (TOC)	Prosessvann	300 mg/liter	6 ganger pr. år	1.1.2019
Nitrogen (tot-N)	Prosessvann	50	6 ganger pr. år	1.1.2019
Fosfor (tot-P)	Prosessvann	5	6 ganger pr. år	1.1.2019
pH	Prosessvann	6 - 9	Kontinuerlig	1.1.2019
Avløpsmengde	Prosessvann		Kontinuerlig	1.1.2019

Suspendert stoff skal ikke overstige 300 g/tonn produsert fiskemel regnet som årsmiddel.

Virksomheten skal ha et system for automatisk mengdemåling av prosessvannet.

Temperaturen i fettavskiller skal ikke overstige 30 °C.

3.1.2. Diffuse utslipp

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet,

skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

3.2. Oljeholdig avløpsvann

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseenhet.

3.3. Utslipp til vann

Avløpsledningen for prosessavløp skal føres ut i sjø minst 50 m fra land og til minst 15 m dyp. Valg av nøyaktig ledningstrasé og utslippspunkt gjøres i samråd med Kystverket og skal godkjennes etter havneloven.

Bedriften skal oversende nøyaktige koordinater for utslippspunktet til Fylkesmannen så snart det er fattet vedtak etter havneloven om dette.

Utslipet skal foregå på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig, for eksempel gjennom bruk av diffusor, rørutforming, utslippshastighet.

Bedriften kan også bli pålagt å føre sitt prosessavløp inn på offentlig avløpsnett i henhold til de krav som stilles for slikt påslipp⁶ dersom kommunen på et senere tidspunkt ønsker dette.

Bedriften kan også bli pålagt å kople sitt prosessavløp til en eventuell felles utslippsledning fra fiskeindustrien i Egersund havn med sikte på å føre prosessutslippene ut Sørassundet til resipient med bedre tåleevne.

3.4. Kjølevann

Kjølevannet skal føres ut i Hovlandsvika til minimum 10 m dyp i henhold til søknaden.

Valg av nøyaktig ledningstrasé og utslippspunkt gjøres i samråd med Kystverket og skal godkjennes etter havneloven.

Utslipet av kjølevann skal ikke overstige 800 m³ per time og skal ha en maksimal temperatur på 25°C.

Bruk av begroingshindrende midler i kjølevann med utslipp til vann er ikke tillatt.

3.5. Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

3.6. Sanitæravløpsvann

Bedriftens sanitæravløpsvann ledes til offentlig avløpsnett⁷

⁶ Jf. forurensningsforskriften 15A. Påslipp

⁷ Jf. forurensningsforskriften 15A. Påslipp

3.7. Mudring

Dersom det som følge av bedriftens virksomhet skulle vise seg å være nødvendig med mudring, skal det innhentes nødvendig tillatelse fra forurensningsmyndigheten. Slik mudring må bekostes av bedriften.

4. Utslipp til luft

4.1. Utslipp fra fyringsenheter

Virksomheten har forbrenningsanlegg for reine brensler med nominell innfyrt effekt > 1 MW og omfattes dermed av vilkår og grenseverdier i forurensningsforskriften kapittel 27.

Virksomheten vil kun benytte LNG som brensel.

Dersom virksomheten på et senere tidspunkt ønsker å benytte andre typer rene brensler som omfattes av forurensningsforskriften kapittel 27 som energibærere, må virksomheten sende inn nytt meldeskjema til Fylkesmannen.

Avgasser fra eksisterende anlegg/prosessenheter tillates ledet ut gjennom utslippssystem med de utslippspunkter/-høyder som er oppgitt i søknaden.

For nye utslippspunkter skal det foretas spredningsberegninger som viser maksimale bakkekonsentrasjoner av relevante forurensningskomponenter under de ugunstigste spredningsforhold som kan forekomme. Både bidraget fra nye utslippspunkter og fra eksisterende kilder, samt bakgrunnsnivå, skal synliggjøres. Konsentrasjonene skal vurderes i forhold til forurensningsforskriftens kapittel 7 eller andre relevante normer og retningslinjer for luftkvalitet. Spredningsberegningene skal foretas av en uavhengig og kompetent aktør og skal forelegges Fylkesmannen i god tid før byggestart. Fylkesmannen kan om nødvendig stille nærmere krav til plassering og høyde på nye utslippspunkter.

4.2 Utslipp av lukt

4.2.1 Punktutslipp

All luft fra produksjonsprosesser, renseprosesser, avfallshåndtering og annet som kan føre til luktutslipp til omgivelsene, skal føres gjennom renseanlegg/luktreduceringsanlegg. Lokaler der slike prosesser foregår skal ha montert undertrykksmåler med logg og være koblet opp mot automasjonsanlegget. Det må ikke luftes med åpne vinduer eller dører.

Luktimmisjonen ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager, skal ikke overstige **1 OUE/m³, målt som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil**. Begrepet *maksimal månedlig 99 prosent timefraktil* betyr i praksis at grenseverdien kan overstiges i 7 timer hver måned.

Virksomheten skal dokumentere immisjon ved hjelp av olfaktometri og beregning av spredning i et spredningsmodellverktøy i samsvar med anbefalinger gitt i vedlegg 6 i Miljødirektoratet sin luktrettleder.

Frist for å gjennomføre luktmålinger og spredningsanalyse er 31.12.2019. Etter dette skal det gjøres målinger hvert 3 år. Resultatene rapporteres i egenkontrollrapporten jf. vilkår 11.4.

Virksomheten skal sørge for at personalet har relevant kompetanse om faktorer som påvirker luktforholdene ved anlegget.

Virksomheten har, uavhengig av grenseverdi, plikt til å avgrense luktutslipp fra anlegget i størst mulig grad ved bruk av BAT, jf. vilkår 2.3.

Det skal gjennomføres en **luktrisikovurdering** i tråd med anbefalingene gitt i Miljødirektoratet luktveileder⁸, jf. vilkår 10.1 i tillatelsen og vedlegg 3 i veilederen. Luktrisikovurderingen skal oppdateres ved modifikasjoner og endringer i produksjonen.

Virksomheten skal utarbeide en **driftsplan** som sikrer at luktulempene ved virksomheten blir begrenset. Planen skal være i overensstemmelse med anbefalingen gitt i Miljødirektoratet sin luktveileder, jf. vedlegg 4. Driftsplanen skal oppdateres ved modifikasjoner og endringer i produksjonen.

Virksomheten skal daglig føre **driftslogg** for luktreanseanlegget og andre faktorer som kan øke faren for luktutslipp.

Virksomheten skal ha et **system for registrering av innkomne luktklager**. Registreringene skal knyttes til tid og geografisk sted. Slike klager skal loggføres. Klagen bør vurderes mot værdata og avvik fra driftsplanen. Virksomheten skal vurdere årsaken til utslippet og beskrive eventuelle tiltak som blir satt i verk. Denne informasjonen skal gjøres kjent for naboene og forurensningsmyndigheten.

Dersom ovennevnte loggføring av luktklager, mottatt enten direkte til virksomheten eller via Fylkesmannen, sannsynliggjør at virksomhetens luktutslipp er til vesentlig ulempe for berørte naboer, kan Fylkesmannen pålegge virksomheten en hyppigere målefrekvens.

Virksomheten skal utarbeide **planer for lukthåndtering og kommunikasjon** som er i tråd med anbefalingene i Miljødirektoratet sin luktveileder vedlegg 5.

4.2.2 Diffuse utslipp

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og rensaneanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

Alle aktiviteter som kan føre til utslepp av lukt må skje mest mulig innelukket, jf. krav om BAT. Lasting, lossing og lagring av råvarer/ferdig produkt skal foregå på en slik måte at minst mulig lukt slipper ut til omgivelsene.

Luktutslipp som medfører luktplager ved bolighus vil i de fleste tilfeller skyldes produksjon av bedervet råstoff., enten som følge av dårlig råstoffkvalitet ved lossing eller lang lagringstid på råstofftank før produksjon.

⁸ TA-3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven

Fylkesmannen har derfor satt følgende krav til råstoffkvalitet ved produksjon:

- **Maksimalt 100 mg total flyktig nitrogen (TVN) per 100 g råstoff**
- **Maksimal omløpstid på råstofftank er 2 døgn.**

Virksomheten skal sørge for å ta prøve av råstoff inn på koker og analysere TVN-innholdet i dette ved eget driftslaboratorium minimum 3 ganger per døgn.

Dersom råstoffet ved lossing har TVN < 50 per 100 g råstoff, og oppholdstiden på råstofftank < 1 døgn, kan kravet om måling av TVN fravikes.

Kravet til råstoffkvalitet gjelder også ved mottak av avskjær og utkast direkte fra fiskeforedlingsanlegg eller via fraktestartøy.

Bedrevet råstoff er å anse som avfall. Bedriften skal sørge for avtale om levering av slikt avfall til lovlig mottak.

5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, evt. godkjenning fra kommunen⁹/Fylkesmannen.

6. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer

⁹ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.¹⁰

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket¹¹ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

7. Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Hverdager	Lørdager	Søn- helligdager	og	Kveld (kl. 19-23), hverdager	Natt (kl. 23-07), alle døgn	Natt (kl. 23-07), alle døgn
55 L _{den}	50 L _{den}	45 L _{den}		50 L _{evening}	45 L _{night}	60 L _{AFmax}

L_{den} er A-veiet ekvivalent støynivå for dag/kveld/natt med 10 dB/5 dB tillegg på natt/kveld.

L_{evening} er A-veiet ekvivalent støynivå for kveldsperioden 19 - 23.

L_{night} er A-veiet ekvivalent støynivå for nattperioden 23 - 07.

L_{AFmax} er A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene innenfor perioden, målt/beregnet med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

Bedriften skal utarbeide et støysonekart for egen virksomhet og oversende dette til kommunen og forurensningsmyndigheten, jf. pkt. 13. Støysonekartet skal vise røde og gule soner (jf. T-1442) og støygrensene i tillatelsen. Støysonekartet skal holdes oppdatert.

Støygrensene gjelder ikke for ny bebyggelse av forannevnte type som blir etablert på steder der støybidraget fra bedriften overskrider eller forventes å kunne overskride fastsatte grenser i tillatelsen.

8. Energi

8.1. Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i bedriften for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.6. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

Systemet skal være etablert innen 31.12.2019.

¹⁰ Jf Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

¹¹ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

8.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

8.3. Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. pkt. 11.4.

9. Avfall

9.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften¹².

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

10. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

10.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

¹² Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

10.3. Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreducerende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

10.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹³. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

11. Utslippskontroll og rapportering til Fylkesmannen

11.1. Utslippskontroll

Bedriften skal gjennomføre målinger av utslipp til luft og vann, samt støy i omgivelsene. Målinger omfatter volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal som et minimum omfatte:

- komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier i tillatelsen eller forskrifter
- andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten i henhold til Fylkesmannens veileder til bedriftenes egenkontrollrapportering. Veilederen er lagt ut på www.fylkesmannen.no/rogaland.

Bedriften skal ha et måleprogram som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

Måleprogrammet skal utarbeides innen 1.1.2019 og sendes Fylkesmannen, jf. punkt 13.2

11.2. Måleprogram

Når bedriften utarbeider måleprogrammet, skal den:

- velge prøvetakingsfrekvenser som gir representative prøver
- vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinn i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking – analyse – beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte metoder. Valgt frekvens for tredjepartskontroll og for deltakelse i ringtester skal også fremgå av måleprogrammet. Det skal gå fram av måleprogrammet hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir.

11.3. Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelser er forsvarlig kvalitetssikret bl.a. ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Fylkesmannen kan videre godta at annen metode benyttes dersom særlige hensyn tilsier det.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten.
- delta i ringtester for de parameterne som er regulert gjennom grenseverdier når bedriften selv analyserer

¹³ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

- jevnlig verifisere egne målinger med tredjepartskontroll for de parameterne som er regulert gjennom grenseverdier

11.4. Rapportering til Fylkesmannen

Bedriften skal innen 1. mars hvert år (første gang 1.3.2020) rapportere utslippsdata fra foregående år via www.altinn.no. Rapportering skal skje i henhold til Fylkesmannens veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.fylkesmannen.no/rogaland.

12. Overvåking av resipient og rapportering til Fylkesmannen

12.1 Overvåking etter vannforskriften

Bedriften skal i samarbeid andre aktører med utslipp i samme resipient (Vann-Nett kode: 0240010202-C Egersund), som i sine tillatelser etter forurensningsloven er pålagt tilsvarende overvåking, overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker tilstanden i vannforekomsten.

Overvåkingen skal gjennomføres etter vannforskriftens bestemmelser og skal belyse påvirkning fra pågående og tidligere utslipp fra bedriften.

Det skal utarbeides et overvåkingsprogram i samarbeid med nødvendig fagekspertise hvor det blir redegjort for hvilke elementer som vil bli undersøkt. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke medier (biota, sediment etc.) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal begrunnes i programmet.

Prøvetakingspunktene må velges slik at resultatene kan relateres til tidligere resipientundersøkelser med hensyn til eventuelle endringer i tilstandsklasser for vannforekomsten.

Kartlegging av økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomsten etter vannforskriftens bestemmelser ble gjennomført i 2017 og kostnadene dekket av fiskeforedlingsindustrien i Egersund havn inkludert Prima Protein AS.

Overvåkingsprogrammet skal oversendes Fylkesmannen for eventuelle merknader innen 31. desember 2020.

Dersom bedriften(e)s utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres vesentlig, kan det bli aktuelt å gjennomføre neste undersøkelse på et tidligere tidspunkt eller endre intervall for overvåking.

Resultatene fra undersøkelsen skal sendes Fylkesmannen innen 1. mars året etter at undersøkelsen ble gjennomført.

Data som fremskaffes ved overvåking i vann, inklusive sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vanmiljo.miljodirektoratet.no/>). Data rapporteres på vannmiljø importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøes kodeverk finnes på <http://vanmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

13. Undersøkelser og utredninger

13.1 Utarbeidelse av støysonkart

Bedriften skal utarbeide et støysonkart for egen virksomhet og oversende dette til kommunen og forurensningsmyndigheten innen 31.12.2019. Støynivået skal angis både i henhold til krav stilt under pkt. 7 og vise røde og gule soner (jf. T-1442/2016¹⁴).

13.2 Utarbeidelse av måleprogram

Bedriften skal utarbeide måleprogram for kontroll med utslipp av rapporteringspliktige komponenter. Programmet skal sendes Fylkesmannen innen 31.12.2018.

Bedriften skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinn i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking – analyse – beregning). Det skal gjennomføres tiltak som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For de komponentene som er regulert gjennom grenseverdier, skal bedriften delta i ringtester og jevnlig verifisere egne målinger med tredjepartskontroll.

14. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

15. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

16. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig

¹⁴ Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016)

avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹⁵. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

17. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

¹⁵ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider:

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater:

Nonylfenol og nonylfenoletoksylater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylater	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	
2,4,6 tri-tert-butylfenol	

Polyfluorerte organiske forbindelser (PFCs)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer	
Perfluoroktansyre	PFOA
C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTeDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser:

Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)

DEHP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyktotetrasiloksan	D4
